

MØNTEN

Medlemsblad for Frederikssund Møntklub

46. årgang

2023

Nr. 3

Kommende klubmøder i 2023

3. april	17. april	1. maj
4. september	18. september	2. oktober
16. oktober	6. november	20. november
4. december		

Mødested på Pedersholm Indgang A lokale S.75 kl. 19
Roskildevej 161, Frederikssund

Møntklubben's Bestyrelse

Formand: Helge Bojsen-Møller 40 45 85 05
e:mail: helge.moenten10@gmail.com

Kasserer: Leif Poulsen 40 42 26 75
Sparekassen Sjælland konto nr. 0523 132374

Ordinære medlemmer:

Svend Åbjerg60 60 02 70

Ole Nilsson24 20 65 21 e:mail: olenil@live.dk

John F. Nielsen40 29 52 83 e:mail: jfnielsen02@gmail.com

Peter B. Johansen.....28 83 16 92

Redaktør: Peter B. Johansen - e:mail: peterbygballe@yahoo.dk

Indbetaling af kontingent kan foretages enten ved indbetaling til Møntens konto i Sparekassen Sjælland, se ovenfor, eller direkte til kassereren på MobilePay 40 42 26 75.

Anvisningssalg: Ved hvert medlemsmøde udbydes et antal numismatiske objekter ved auktion. Lister over auktionsemner og datoer findes inde i klubbladet. Eftersyn finder sted umiddelbart ved mødets start, og det er kun fuldgyldige medlemmer, der kan byde på foreningens auktioner. Det er ikke tilladt at byde på egne lots.

Ved hammerslag betaler køber 2 kr./lot og sælger afkræves et auktionsgebyr til foreningen på 5%, dog højst 200 kr/lot. Købte og solgte emner afregnes direkte med kassereren efter auktionen, eller efter aftale.

Brevbud modtages ved indtelefonering til formanden.

Formanden med følge drager til udlandet: Amagerland

Amagerlands Numismatiske Forening afholdt lørdag 11. februar sin årlige møntbørs på Ama'r. At møntbørsen faldt på datoen for stormen på København 1659 var nok mere et tilfælde. Vejret var betydeligt mildere end i 1659, hvor København, som alle husker, blev forsvaret ved at overhælde voldene med vand, der på grund af den bidende frost øjeblikkeligt frøs til is, og besværliggjorde svenskernes angreb og forhindrede Carl X Gustav i at overtage Frederik III's trone.

EbenEzer kronen blev slået til minde om stormen på København 11. februar 1659. Udtrykket EbenEzer stammer fra Biblen og betyder 'Hjælpens sten'. Motivet viser svenskekongens hånd, der rækker grådigt ud efter den danske krone, men med retfærdighedens sværd bliver hugget over af Guds hånd. Soli Deo Gloria i omskriften betyder 'Gud Alene Æren'.

Det milde vejr på dagen havde lokket 5 medlemmer (Morten, Leif, Per, Peter og Helge) til at tage tog og metro til Skottegårdsskolen på Saltværksvej i Kastrup. Her summede salen af livlig aktivitet fra 9 mønthandlere og mange af ANF's medlemmer med bytteborde, da vi ankom kl. ca. 10.30. Det var så bare at bevæge sig fra den ene ende af salen til den anden, hvilket tog godt og vel 2½ time.

Efter indtagelse af 3 stykker smørrebrød af ubestemmelig herkomst var der eftersyn og afholdelse af auktion med 83 numre. Af spændende lots kan nævnes 1 Speciedaler 1628, H 55A, 1-1+, til kr. 8.700, 10 øre 1923, 01 til kr. 5.300, Corona Danica, H 105B, 1-1+, til 10.000, 1 Cent 1879 fra DVI, 01, til kr. 10.000 og 1 Fed 2003 Christiania i guld til kr. 14.500. En del af de dyre lots opnåede desværre ikke salg, bl.a. 1 Dukat 1754 til

kr. 32.000, 8 Soldi 1603 til kr. 16.000 og 1 krone seddel 1911 fra Grønland til kr. 10.000.

Men alt i alt en fin dag med gode muligheder for at få et par mønter med hjem og at tale med gamle møntvenner, som man ikke møder så tit.

Husk at tilmelde jer spising ved afslutningen af vinter- og forårs-sæsonen den 1. maj.

Helge

Juliansk vs. Gregoriansk kalender

Den julianske kalender blev indført af Julius Cæsar i år 46 f. Kr. og var gældende i Danmark indtil pave Gregor den 13. i 1582 indførte den gregorianske kalender, som vi kender den i dag. Årsagen var at årets længde i den julianske kalender var noget for lang i forhold til et solår. Forårsjævndøgnet havde derfor flyttet sig til den 10. eller 11. marts i stedet for den kirkeligt fastsatte dato den 21. marts. Det blev elegant klaret ved at slette 10 dage, således blev torsdag den 4. oktober 1582 efterfulgt af fredag den 15. oktober. Derudover fjernede man skudåret i de hele århundreder undtaget skudåret i de hele århundreder som var delelig med 400. Der er dog fortsat en lille unøjagtighed, og selv den gregorianske kalender vil komme ud af trit med solen og kræve fremtidige ændringer, men det bliver ikke i vores tid.

I Danmark og Norge blev den gregorianske kalender først indført 18. februar 1700, der direkte blev efterfulgt af 1. marts 1700; idet datoen blev rettet med 11 dage, og derfor mangler disse datoer i den danske historie i forbindelse med overgangen. Da de to kalendere bevæger sig forskelligt over tid er forskellen 13 dage i 2023. Datoen for Stormen på København ville derfor i år have været den 24. og ikke den 11. februar.

Der er imidlertid præcedens for, at opgive historiske datoer efter den kalender som gjaldt på det sted og på den tid hvor hændelsen fandt sted. Et andet eksempel er Slaget i Køge Bugt 1677, som fandt sted

1. juli, mens den julianske kalender var gældende. Begge begivenheder er officielle flagdage i Danmark, så dem kan man ikke sådan flytte rundt på.

Endelig skal man være opmærksom på, at den gregorianske kalender blev indført på forskellige tidspunkter i forskellige lande. Sverige (med Finland) gik over til en egen svensk kalender, som blev benyttet i tolv år. Den 1. marts^{juliansk}/12. marts^{gregoriansk} 1712 gik Sverige tilbage til den julianske kalender, og beholdt den frem til 17. februar^{juliansk}/28. februar^{gregoriansk} 1753. I Rusland foretoges overgangen i forbindelse med revolutionen i 1918.

Konvertering mellem den julianske og gregorianske kalender og vice versa kan foretages her: stevemorse.org/jcal/julian.html

Nye møntkataloger efter Sieg's ophør

Som bekendt ophørte udgivelsen af Sieg's mønt- og seddelkataloger i 2018 og 2015, henholdsvis. Dette har givet andre aktører mulighed for at udgive deres egne kataloger med vurderingspriser.

Danmarks Mønter 1808-2022 incl. Dansk Vestindien af Peter Bjørnstrup og Gunnar Haljak, Roskilde 2022, er udgivet i hardcopy og kan købes for kr. 198.

Danske Mønter fra 720-1074 af Christoffer Riis Jensen 2017. Det lille katalog viser nogle glimrende fotografier af de tidlige vikingemønter, en stor forbedring til Haubergs stregtegninger.

Dansk Numismatisk Forening (numismatik.dk) har udgivet on-line møntkataloget.dk, der starter ved Erik IV Glipping og seddelkataloget.dk, der begynder med kronesedlerne 1875. Begge kataloger bliver løbende opdateret.

Hvis man gerne vil vide mere om skandinaviske mønter eller danske særrområder og besiddelser er man fortsat henvist til Sieg's tidligere

møntkataloger, ældre specialkataloger eller de pågældende landes specifikke udgivelser (1-5).

I denne sammenhæng bør nævnes, at Medaljefractionen under DNF har opdateret deres oversigt over danske medaljer udgivet efter Vilhelm Bergsøes ”Beskrivelse af danske medaljer og Jetons, 1798 – 1892”, således at den nu indeholder 3091 medaljer, mange med tilhørende billeder. Medtaget herunder er nu vores 10 klubmedaljer udgivet mellem 1976 og 1986.

Referencer

1. Myntboken 2017. Aktuella Värderingspriser Sveriges Sedlar & Mynt ca. 1521-2017 (Archie Tonkin).
2. Mynten i Sverige. Bernadotte-dynastin 1818-2018 med värderingspriser (Christian Hamrin).
3. Sveriges Myntbok 995-2022 (Roberto Delzanno) del 1 og 2.
4. Norske Pengesedler med Svalbard og Bjørnøya 1695-2022, 26. udgave 2022 (Karl Sæthre, Svein Atle Udjus og Terje Nygård).
5. Sveriges Färgsedlar utgivna av Riksbanken 1835-2008, Siegs 2009 (Martin Rosenquist).

Spørgsmål til klubmesterskab i MØNTEN forår 2023

Klubmøde den 23. januar (afviklet 6. februar på p.g.a. lille fremmøde)

A) Hvilken af tre forklaringer er forkerte?

- 1) En Pumphosekrone er Frederik III's danske krone fra 1665, hvor kongen er iført rustning og pludderbukser.
- 2) En Pruta er Boultons mønt dampprægmaskine til møntfremstilling, også kaldet en knæledspresse.
- 3) En Puffin er en møntenhed på autoriserede mønter fra 1929 på øen Lundby i Bristolkanalen.

B) Hvilken af tre forklaringer er forkerte?

- 1) Kvindepenge er betalingsmidler i områder af Afrika og Oceanien.
- 2) En argyrotelog er en samler af sparebøsser.

3) Ved Kiknæsfundet på den anden side af fjorden mod Jægerspris blev der fundet 29 guldrakteater, det største fund på den tid.

C) Royaliner blev i slutningen af 1700 tallet anvendt i Trankebar. Blev de præget i:

1) Guld, 2) Sølv, eller 3) Bly?

Klubmøde den 6. februar

A) Jeg er på vej til mønthandleren, min kone har givet mig 8.344,16 kr med for at købe én af tre mønter, som hun mangler. Mit Sieg møntkatalog har jeg glemt der hjemme. Nu må du hjælpe mig. Har jeg råd til at købe:

1) 2 øren 1876 for dette beløb eller, 2) 5 øren 1890 eller måske 3) 10 øren 1923.

B) Hvor mange årgange prægede Kryolit- og Handelsselskabet mønter?

1) 1 årgang, 2) 2 årgange eller 3) 3 årgange

C) Hvilket år var sidste frist for omveksling af 5 og 10 ørene fra 1874-1988? Var det i:

1) 1990, 2) 1991 eller 3) 1992

Klubmøde den 20. februar

A) Hvilken mønt vejer mindst?

1) 5 kr. 1992, 2) 10 kr. 1982, eller 3) 10 kr. 1992

B) Hvor mange årgange af jubilæumsmønter fra 1888-1968 er udkommet i guld?

1) 3, 2) 4, eller 3) 5

C) Er der flest konger i Jellingdynastiet fra år 958 til 1448 der hedder:

1) Harald, 2) Svend, eller 3) Knud

Fortsættes side 14

Møntsalg - mandag den 3. april

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kval.	Limit	Pris
871 Helge	Danmark	Offermark	1808	1	175	
872		16 skilling	1856	1	30	
873		½ krone lille k.s.	1940	0-01	50	
874		1 krone sølv	1915	1+	30	
875		Hækkerupsæt plast revnet		0	45	
876		1 øre pletter	1926	1(+)	20	
877		1 øre	1927N	1(+)	30	
878	Danzig	10 pf.	1923	1-1+	5	
879	Danmark	Mønter i Nordsjælland ensidig medalje	1987	0	8	
880	Norge	2 øre	1876	1+	40	
881		2 øre	1877	1	18	
882	Danmark	½ skilling	1852	1(+)	40	
883		1 skilling små k.s.	1863	1(+)	40	
884	Sverige	2 øre bulet	1863	1-	5	
885		2 øre	1874	1	8	
886		2 øre 1895-96-01		var	20	
887		2 øre 1902-05-07		var	15	
888	Danmark	500 krone Margrethe 70 år	2010	M	550	
889		500 krone Margrethe Guldbryllup	2017	M	550	
890		500 krone Margrethe 80 år	2020	M	550	
891		25 øre sølv	1905	0-01	160	
892 Ole	Danmark	1 øre	1968	01-1+	5	
893	Danmark	1 øre	1971	0	5	
894	Danmark	5 øre	1927N	1+	100	
895	Danmark	5 øre, 2 stk.	1928+ 29	1+	10	
896	Danmark	5 øre	1930	1+	15	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kval.	Limit	Pris
897	Danmark	5 øre	1932	1+	15	
898	Danmark	5 øre, zink	1963	0-01	40	
899	Danmark	5 øre, bronze	1963	0	25	
900	Danmark	2 kr.	1957	1	5	
901	Danmark	200 kr. erindringsmønt, sølv, Dr. Margrethe 50 år. I original pakning fra Kgl. Mønt	1990	0	230	
902	Island	1 eyrir (øre)	1942 (England)	01	10	
903	Island	2 aurar (øre)	1940 (England)	01-1+	5	
904	Island	5 aurar (øre)	1940 (England)	01-1+	5	
905	Island	5 aurar (øre)	1942 (England)	01-1+	5	
906	Island	5 aurar (øre)	1946	01	5	
907	Tyskland	1 pfennig	1975 D	01	5	
908	Tyskland	2 pfennig	1974 D	1+	5	
909	Tyskland	5 pfennig	1918	1	5	
910	Tyskland	5 pfennig	1950 D	1+	5	
910a	Tyskland	5 pfennig	1990 A	1+	5	

Samler De på frimærker?
Nej – vi har støvsuger. *Storm P*

Møntsalg - mandag den 17. april

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
911 Peter	USA	1 Cent, 5 stk. har siddet i plastlommer	1910-16-20-27-40S	var.	8	
912		1 Cent, 5 stk. har siddet i plastlommer	1942-44-45-45D-46	var.	8	
913		1 Cent, 5 stk. har siddet i plastlommer	1948-51D-52D-53-70	var.	8	
914		1 Dollar, kobbernikkel	1971	1+	5	
915		1 Dollar, kobbernikkel	1972	1+	5	
916 Helge	Danmark	1 krone, rest af møntskær	1953	1+	40	
917		1 krone, rest af møntskær	1954	1++	100	
918		1 krone, møntskær, rids under Danmark	1955	01	50	
919		1 krone, flot møntskær	1956	0-01	30	
920		1 krone, flot møntskær	1959	0-01	200	
921		1 krone	1967	0-01	20	
922		2 krone, fint møntskær, lille rids på portrætsiden	1949	0-01	150	
923		2 krone, let gnubbet	1951	01	20	
924		2 krone	1958	1+	10	
925		2 krone	1959	01	150	
926		25 øre	1932	1(+)	80	
927		25 øre	1933	1+	250	
928		25 øre	1947	1+	50	
929	Danmark	½ krone, pæn mønt for typen, rest af møntskær	1925	1++	60	
930		½ krone	1939	1+	500	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
931	Danmark	½ krone, møntskær, lille irplet øverst i monogram	1940	1+-01	35	
932		2 øre, bronze, lille trykmærke i 2-tallets fod	1919	0-01	300	
933		5 øre, lidt fnidder i kanten	1927N	1	30	
934		5 øre, lidt kant fnidder	1935	1+	30	
935		10 øre, zink	1941	1-1-	5	
936		25 øre, sølv	1914	1(+)	1200	
937		25 øre, sølv, møntskær	1915	0-01	150	
938		25 øre, sølv	1918	1+	50	
939		25 øre, kobbernikkel	1922	1(+)	275	
940		1 krone	1940	1+	30	
941		2 krone	1924	1-	60	
942	Sverige	5 öre	1902	1-	5	
943		5 öre, to ridser til højre for monogram	1907	1(+)	5	
944		2 öre, ovale nuller	1900	1(+)	20	
945		2 öre	1889	1	10	
946		1 öre	1903	1+/1	10	
947		1 öre	1905	1-1+	5	
948	Danmark	25 øre, sølv	1894	1-1+	100	
949 John	USA	United States Mint Proof Set	2001	Proof	10	
950	USA	United States Quarters Proof Set	2001	Proof	10	

Møntsalg - mandag den 1. maj

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
951 Helge	Danmark	10 øre, sølv	1884	1-1+	500	
952		10 øre. sølv	1891	1/1-1+	75	
953		10 øre, sølv, snavset	1897	1	25	
954		10 øre, sølv	1904	1	95	
955		10 øre, sølv	1905	1	10	
956		3 RBS, sølv, lidt skjoldet på våbensiden, Sieg 7	1842	1+	100	
957	Frankrig	10 Cent Nødpenge	1920	1+	50	
958	Japan	Uchibu Gin Ag 0.879 kontrastemplet, Krause 16a	1859-68	1+	150	
959	Danmark	2 øre, 3 stk	1907- 09-12	var.	30	
960		1 øre, 4 stk	1907- 09-10- 12	var.	30	
961	Norge	1 øre, 2 stk	1893- 1902	var.	50	
962		2 øre, 3 stk	1876- 77-1907	var.	40	
963	Finland	1 penni	1888	1+		
964	Danmark	10 øre, 3 stk	1886- 94-99	var.	300	
965 Peter	USA	Jefferson Nickles, 4 stk. forskellige årstal	1940- 1943	1	10	
966		Jefferson Nickles, 2 stk.	1959- 1962	1+	5	
967		Mercury Dimes, 5 stk. sølv, forskellige årstal	1919- 25-36- 39D-40	1-	10	
968		Roosevelt Dimes, 6 stk., forskellige årstal	1946- 1965	var.	10	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
969		Barber Quarters, rensset, k.s.	1900	1	20	
970		Standing Liberty Quarters	1927	1-	10	
971		Washington Quarters, 6 stk. forskellige årstal	1946- 1968	var.	10	
972	Danmark	1/3 Specie, H41D, mørk patina, nypræg	1799	0	750	
973		½ Speciedaler DCL, H12B	1786	1-1+	3500	
974	Norge	1 Krone, HCM, H3, 21.9 g	1723	1-/2	500	
975 Helge	Grønland	10 kr. Kryolit, S 4.5, kobbernikkel	1922	1+	300	
976	Danmark	1 øre	1874	1-1+	95	
977		1 øre	1879	1-1+	425	
978		1 øre	1880	1-1+	200	
979		1 øre, rensset	1887	1	75	
980		1 øre	1888	1+	275	
981		1 øre, lille k.s.	1891	1+ 01/1+	50	
982		1 øre	1894	1+-01	50	
983		1 øre	1897	1+	60	
984		1 øre	1899	1+	20	
985		1 øre	1902	1++	50	
986		1 øre	1904	1++	45	
987		1 krone	1875	1	80	
988		1 krone	1876	1-1-	100	
989		1 krone	1892	1-1+	200	
990		1 krone	1898	1(+)	550	

Spørgsmål til klubmesterskab i MØNTEN forår 2023

Klubmøde den 6. marts

A) Vi kender alle Hækkerupsættet, der er præget for 1 øren i årene 1960-64, altså 5 år, men i hvilket år blev den ikke præget?

1) 1961, 2) 1962 eller 3) 1963

B) Husmandspenge, er det:

1) Resterne ”småpenge” af de riges indkøb til husholdningen, som tjenestefolkene fik lov at beholde, 2) Betegnelsen for en række billige mønter, som blev brugt i Rakkestad i Norge i 1800-tallet, eller 3) Mønter med et lavere sølvindhold end 50%, hvorved kobberet i møntens overflade forsvandt, så mønten lignede en god sølvmønt. Behandlingen bestod i kogning i en opløsning af salt og vinsten, det kaldes hvidkogning

C) Find det forkerte svar:

1) Var Frederik V gift med Louise af England og Juliane Marie af Braunschweig Wolfenbüttel, 2) var Frederik VI gift med Magdalene Amalie af Pommern, eller 3) var Frederik VII gift med Louise Rasmussen

Rigtige besvarelser i klubmesterskabet

23. januar: A) 2) Pruta (flertal: Prutot) er en møntenhed i Israel 1949-1960. 1000 prutot = 1 lira (israelsk pund). Blev fra 1. jan. 1960 afløst af agora. Pruta er også navnet på en plastik madopbevaringsboks fra IKEA; at pruta er det svenske ord for at prutte prisen ned. B) 3) (der blev fundet 19 brakteater; ifølge Jørgen Jensen's artikel om Danmark's oldtid på lex.dk blev der fundet 20 brakteater og en fibula (det latinske ord for spænde)), C) 2) (sølv).

6. februar: A) 2) (5 øren 1890), B) 1) (1 årgang 1922), C) 3) (1992).

20. februar: A) 3) 10 kr. 1992, B) 1) 3, C) 3) Knud

6. marts: A) 2) 1962, B) 2, C) 2

Tidligere opnåede auktionspriser i 2023

9. januar				23. januar		6. marts	
Lot nr.	Pris	Lot nr.	Pris	Lot nr.	Pris	Lot nr.	Pris
601	65	629	5	653	10	797	5
602	5	630	18	655	5	800	5
604	10	631	10	656	10	801	5
605	15	632	25	657	5	808	20
606	15	633	25	662	5	809	50
607	5	634	50	664	5	812	30
608	50	636	10	666	400	813	35
609	31	637	100	667	80	814	285
610	39	638	155	671	12	815	90
611	5	639	8	672	20	816	50
613	15	640	8	673	125	817	35
614	5	641	350	674	300	821	550
615	5	642	7	675	400	822	225
622	5	643	50	676	250	824	2100
623	18	644	27	677	300	825	1900
624	18	645	28	679	15	826	1900
625	5	646	70	683	35	827	280
626	20	649	300	684	10	828	290
627	35	650	300	685	30	829	450
628	10			689	25	830	25
				690	20		

Bygballe Coins

Køb – Salg – Vurdering

Danske mønter, medaljer og numismatisk litteratur

www.bygballecoins.com

Foreningen søger mønter, medaljer, pengesedler, poletter, spillemærker, litteratur og andet numismatisk materiale til vores kommende auktioner. Klik ind på foreningens hjemmeside via nedenstående link og udfyld formularen, som du finder under 'Mønter søges'. Du behøver ikke at være medlem af vores forening.

www.frederikssund-moent.com

Scan QR koden nedenfor med din mobiltelefon og kom direkte ind på Møntens hjemmeside

